

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

на съдиите **Благовест Пунев, Цанка Цанкова, Румен Ненков,**
Кети Маркова и Анастас Анастасов

Подписваме определението от 28.03.2013 г. по к.д. № 7/2012 г. с особено мнение, тъй като не споделяме както крайния му резултат, изразяващ се в отклоняване на искането на 54 народни представители от 41-вото Народно събрание, така и изложените в неговите мотиви съображения за недопустимост на произнасянето по същество.

Няма спор по въпроса, че Конституционният съд е бил надлежно сезиран от легитимен субект по чл. 150 от Конституцията да упражни правомощието си по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, като се произнесе по конституционносъобразността на решението на парламента от 20.09.2012 г. за създаване на анкетна комисия с конкретно определени функции и задачи. Считаме, че не само към момента на образуване на делото, а и понастоящем няма никакви правни пречки съдът да разгледа искането по същество. Не приемаме тезата за отпадане на обществен интерес, основана на обстоятелството, че създадената по силата на оспореното решение комисия фактически е прекратила дейността си в резултат на предсрочното разпускане на Народното събрание.

Конституционният съд има непротиворечива предходна практика по допустимостта на исканията за установяване на противоконституционност на решения на Народното събрание за учредяване на парламентарни комисии. С Решение № 1 от 12.03.2013 г. по к.д. № 5/2012 г. съдът се е произнесъл по съществото на конституционния спор в абсолютно идентична фактическа обстановка, т.е. след разпускането на 41-вото Народно събрание. Към настоящия момент не са настъпили политически, социално-икономически или законодателни промени, които да оправдаят противоположна практика. Комисията, чието създаване, възложените ѝ функции и задачи са предмет на оценка в настоящия конституционен спор, към момента на прекратяване на мандата на 41-вото Народно събрание е била все още действаща, докато към същия момент дейността на комисията, предмет на решението по същество по к.д. № 5/2012 г., вече е била приключила дейността си, което на още

по-голямо основание изключва възможността за отклоняване на искането за конституционна проверка по същество.

Съобразявайки абстрактния характер на конституционния контрол, не споделяме тезата на мнозинството, че настъпилите след образуването на комисията факти, включително и факторът време, могат да обусловят отпадане на публичния интерес от произнасянето по същество. Решенията на Конституционния съд са окончателни и задължителни за всички държавни органи, юридически лица и граждани – чл. 14, ал. 5 и 6 от Закона за Конституционен съд (ЗКС). Те обвързват и самия Конституционен съд, и той е длъжен при промяна във вече изразено от него становище да мотивира ясно и задълбочено своите съображения. Припомняме Определение № 1/10.02.2011 г. по к.д. № 18/2010 г., с което съдът е отклонил като недопустимо искане, защото е констатирал, че очертааният в него предмет е идентичен с предмета на предходно решение. С последното е била потвърдена конституционосъобразността на друга, отменена вече правна норма, сходна по съдържание на оспорената. Това подкрепя нашата принципна позиция, че публичният интерес от конституционната проверка на един неотменен, подлежащ на конституционен контрол акт на Народното събрание, не е ограничен от конюнктурната възможност или невъзможност да бъде изпълнен. Произнасянето по същество би очертало конституционните параметри на бъдещата практика на законодателния орган по отношение на целите, правомощията и обхвата на дейността на парламентарните комисии, тъй като постановеното решение ще има обвързващ характер и ще бъде задължително както за бъдещото Народно събрание, така и за всички следващи.

Съзираме недостатък на определението и в това, че то не съдържа никакви съображения по наличието на основания за изоставянето на утвърдената конституционна практика, материализирана и в цитираното по-горе решение (по к.д. № 5/2012 г.). Излагането на мотиви по този въпрос е необходимо и за запазване и утвърждаване на респекта на обществото към институциите на правовата държава, включително и към Конституционния съд. Ето защо в рамките на възложения му от Конституцията абстрактен контрол съдът беше длъжен да отговори по съществото на развитите от вносителите доводи за противоконституционност на решението за създаване на парламентарна анкетна комисия.

Не споделяме и извода на мнозинството за идентичност между третираната в

настоящия конституционен спор хипотеза и тази, която евентуално би възникнала, ако след приемане на съответното решение за създаване на временна парламентарна комисия и атакуването му пред Конституционния съд Народното събрание го отмени с ново изрично свое решение. Съвършено различно би било положението, когато законодателният орган изрично обективира волята си сам да отмени оспорения акт. Тогава действително публичният интерес от произнасяне по същество би отпаднал. Това обаче не може да бъде аргумент за отклоняване на искането само поради разпускането на парламента, без да е налице изразена такава воля.

Обстоятелството, че Народното събрание е разпуснато предсрочно, а Конституционният съд в определен период от време е бил в обективна невъзможност да разгледа и се произнесе по делото (поради непопълване на една от квотите, формиращи състава му), също не би могло самостоятелно да обоснове приетата от мнозинството съдии липса на легитимен публичен интерес от разглеждане на спора по същество. Да се приеме противното, означава практически да се елиминира абстрактният характер на конституционния контрол и реално да се открие възможността да се отказва произнасяне по същество на искания, с които Конституционният съд е надлежно сезиран, което в действителност би представлявало отказ от конституционно правосъдие.